

HÖGOM [Y 9]

Motivering

Vetenskapligt intressant fornlämningsmiljö med ett av Medelpads största och mest monumentala höggravfält, beläget inom en av Medelpads huvudbygder under järnåldern.

Uttryck för riksintresset

Imponerande höggravfält där undersökningen av tre storhögar givit rika folkvandringstida fynd liksom en underliggande boplats. Inom området står en runsten, möjligen ditflyttad på 1860-talet. Jämför miljö Selånger-Kungsnäs.

Riksintresset Högom visar ett högstatusområde från äldre och mellersta delen av järnåldern, folkvandringstid. Gravarna är uppförda intill den då seglingsbara havsviken som ledde fram till bygden kring Selångersfjärden som också var en del av den gamla handelsvägen mellan Sverige och Norge. Tillsammans med riksintresset Selånger-Kungsnäs berättar miljön om att det funnits en stark centralmakt i bygden under en lång sammanhållande tid.



Gravfältet innehåller fyra storhögar och sju mindre gravhögar. Gravarnas placering intill seglingsleden signalerar makt och herrevälde över bygden men kanske också över älvdalar, vattendrag och skogsbygder inåt land. De fyra monumentala gravarna är uppförda till minne av familjemedlemmar från en betydande stormans- eller hövdingegård och vittnar tillsammans med den undersökta kammargraven om att det högsta skiktet i det folkvandringstida samhället verkat på platsen. Fynd visar att människorna som verkat här hade stora tillgångar samt betydande och långväga kontakter inom nordnorden och Europa.



Runstenen vid vägen är troligen från 1000-talet och inte samtida med gravarna. Stenen ska ses som ett kristet monument i samband med att kristendomen spreds och efterhand antogs i bygderna. Dess ursprungliga plats är okänd men ofta är runstenar placerade intill vägar och andra viktiga kommunikationsleder.

9000 f Kr	4000 f Kr - 1800 f Kr	1800 f Kr - 500 f Kr	500 f Kr - 500 e Kr	500 e Kr - 1050 e Kr	1050 e Kr	1500 e Kr
JÄGARSTENÅLDER	BONDESTENÅLDER	BRONSÅLDER	ÄLDRE JÄRNÅLDER	YNGRE JÄRNÅLDER	MEDELTID	HISTORISK TID

Förromersk järnålder 500-0 - Äldre romersk järnålder 0-200 - Yngre romersk järnålder 200-400 Folkvandringstid 400-550 - Vendeltid 550-800 - Vikingatid 800-1050